

මාපුඤ්ඤස්සභාගී සූත්‍රය
(ඉතිවුත්තක පාලි, බු.නි. i, 340 පිට)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙම සූත්‍රය පුණ්‍ය කර්මයන්හි පවත්නා වැදගත්කම අවධාරණය කරමින් දේශනා කරන ලද්දකි. සූත්‍රය ආරම්භයේ දී ම බුදුරජාණන් වහන්සේ සඳහන් කරන්නේ පින්ට බිය නොවන ලෙසයි. ඊට හේතුව වශයෙන් උන් වහන්සේ සඳහන් කරන්නේ **‘පින් යනු යහපත් වූ සිත්කළු වූ මුසු වූ මන වඩන්තාවූ සැපයට නමක්’** බැවිනි. උන් වහන්සේ විසින් අතීතයෙහි සිදු කරන ලද පින්කම්වල අනුසස් බොහෝ කලක් භුක්ති විඳින ලද බැවින් එහි අගය තමන් වහන්සේ මැනවින් දන්නා බව සඳහන් කරති.

අතීතයෙහි මිනිස් ලොව වෙසෙන සමයක වසර හතක් මෙන් භාවනාව වැඩීමෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් මහා කල්ප හතක් පමණ බඹ ලොව ඉපිද සිටි බවත් කල්පය විනාශ වන කල්හි ආහස්සර බඹ ලොව උපදින බවත් නැවත කල්පය හට ගන්නා කල්හි (ප්‍රථමධ්‍යාන සංඛ්‍යාත) අන් බඹ ලොවක උපදින බවත් දක්වා තිබේ. තවද එහි අනුසස් වශයෙන් උන් වහන්සේ මහා බ්‍රහ්මයා වූ බවත් එහි දී කිසිවෙකුට මැඩලීමට නොහැකි මට්ටමකට තමන් පිනිත් ශක්තිමත් ව සිටි බවත් තුන් කල් දක්නා නුවණින් යුතු ව අන් අයගේ සිත් දැකිය හැකි ව සිටි බවත් සඳහන් කර ඇත. එපමණක් නොව එම මෙන් වැඩීමෙහි අනුභවයින් ම 36 වතාවක් ශක්‍ය දේවෙන්ද්‍රයා වූ බවත් සියගණන් වාරයන්හි දී මුළු මිහිතලයට අධිපති සක්තිවී රජ වූ බවත් ප්‍රාදේශීය රජ වූ වාර ගණන අපමණ බවත් දේශනා කළහ. උන් වහන්සේට ඉතා දිගු කලක් මේ සියලු සම්පත් ලැබුණේ මෙහි භාවනාව මෙන් ම දාන, සීල යන පුණ්‍ය ක්‍රියාවන්හි ප්‍රතිඵල වශයෙනි. කර්මය හා කර්මඵල පිළිබඳ ප්‍රත්‍යක්ෂ අවබෝධයක් සහිතව සිටි එහි ප්‍රතිඵල ඉතා ඉහළින් ම අත්පත් කරගෙන සිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අන් අය කෙරෙහි ද ඉමහත් කරුණාවෙන් මෙම මග අනුගමනය කරන ලෙස අනුශාසනා කරති.

පුණ්‍ය කර්ම සිදු කිරීමට යමකුට සිතක් පහළ වන්නේ සසරගත ජීවිතයේ දී ඒවා ප්‍රගුණ කර තිබීම හේතුවෙනි. කර්මඵල පිළිබඳ විශ්වාසය ඇතිවිට පින්කම් කිරීමට වැඩි නැඹුරුවක් ඇති වේ. එනම් **‘කම්මස්සකතා සම්මා දිට්ඨිය’** හේතුවෙනි. කළ්‍යාණ මිත්‍රයන් ඇසුරු කිරීමත් බණ දහම් ඇසීමත් නිසා මේ සඳහා උනන්දුව තවදුරටත් වැඩි වේ.

බුදුදහමෙහි දක්වෙන පරිදි පුණ්‍ය කර්ම ප්‍රධාන වශයෙන් තුනකි (දානමයං පුඤ්ඤකිරිය වඤ්ඤා, සීලමයං පුඤ්ඤකිරියවඤ්ඤා, භාවනාමයං පුඤ්ඤකිරියවඤ්ඤා). එනම්: දාන, සීල, භාවනා වශයෙනි. ඉහත සූත්‍රයෙහි එය මෙසේ සඳහන් වේ.

**‘පුඤ්ඤමේව සො සික්ඛෙය්‍ය ආයතග්ගං සුබුද්ධයං,
දානාඤ්ච සමචරියඤ්ච මෙත්ත චිත්තඤ්ච භාවයේ’.**

යමෙක් තමාගේ යහපත කැමැති නම් ඔහු මහත්ඵල ඇති සැපඵල ගෙනදෙන දාන, සීල (සමචරියා), (මෙත්) භාවනා යන පුණ්‍ය කර්මය වඩන්නේ ය.

**‘එතෙ ධම්මේ භාවයිත්වා තයෝ සුඛසමුද්දයෝ,
අබ්‍යාපජ්ඣං සුඛං ලෝකං පණ්ඩිතෝ උපපජ්ජති’.**

නුවණැත්තා මෙම ත්‍රිවිධ පුණ්‍ය ධර්ම සම්පූර්ණ කොට සුගතිගාමී වන්නේ ය.

අද අප මෙලෙස වාසනාවන්ත උපතක්, නිරෝගී සිරුරක්, හොඳ නරක තේරුම්ගත හැකි ඥාණ සම්පත්තියක්, වාසනාවන්ත මව්පිය ඥාතීන්, උතුම් බුද්ධෝත්පාද කාලයක්, උතුම් ධර්මයක් ආදී මේ හැම ලබා ඇත්තේ අතීත භවයන්හි සිදු කරන ලද උත්තම පුණ්‍ය මහිමයන්හි ඉෂ්ට විපාක වශයෙනි. ඒ ගැන අපේ නුවණින් දැක ගැනීමේ හැකියාවක් නැති වුවත් බුදුරජාණන්ගේ අනුශාසනය කෙරෙහි විශ්වාසය තුළින් ඒ ගැන තේරුම් ගත හැක. අතීතයේ කරන ලද අපමණ පින්කම්වල ප්‍රතිඵල අද අප භුක්ති විඳින ගමන් ඒ ගැන සතුටු විය යුතු අතර තව තවත් එබඳු පින්කම්වල යෙදීමට පසුබට නොවිය යුතු ය. පින්කම්වල නියැලීමට බලවත් කැමැත්තක් ඡන්දයක් නිතර සිත්හි ඇති කර ගත යුතු ය. පින්කම්වලින් පරලොව සුගතිගාමීවීම, භවභෝග සම්පත් ලැබීම පමණක් නොව මෙලොව ජීවිතයේ දී ම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට ඒවායෙහි අනුසස් ලැබීමටත්

එම පින්කම් ගැන සිහිපත් කිරීමෙන් සිතෙහි බලවත් ප්‍රසාදයක් සතුටක් ඇති කර ගැනීමටත් අවස්ථාව උදාවේ. තමා ජීවිත කාලය තුළ සිදු කළ පින්කම් ගැන සිතන විට තම සිතට නැගෙන්නේ අපමණ සතුටකි. එලෙස නිරාමිස සතුටින් සිටින විට අප සිතට නැගෙන අපිරිසිදු සිතිවිලිවලින් මිදී දිගින් දිගට ම සිත සතුටින් තබා ගැනීමට අවස්ථාව උදාවේ. මෙය පින්කම්වලින් ලැබෙන ප්‍රධාන ආනිසංසයකි.

1. දාන :-

දාන යනු තමන් සන්තක දෑ අන් අයගේ යහපත වෙනුවෙන් හොඳ සිතින් පරිත්‍යාග කිරීමයි.

‘මාපුඤ්ඤස්සභායී’ සූත්‍රයෙහි දක්වෙන දානාදී පුණ්‍ය කර්මයන්හි ආනිසංස ත්‍රිපිටකයෙහි තවත් බොහෝ තැන්හි නිතර සඳහන් ව ඇත. ආදිත්ත සූත්‍රයෙහි දක්වෙන පරිදි ගෙයක් ගිනිගත් කල්හි එම ගෙයින් ඉවත් කර ගත් දෑ තමාට මතු යහපත පිණිස පවතින්නාක් මෙන් ජරා, මරණ වෙත යමින් සිටින ජීවිතය තුළින් දානමය වශයෙන් යමක් ඉවත් කර ගත හොත් එය තමාට මතු පුණ්‍යඵල වශයෙන් යහපත පිණිස පවතින බව දක්වා තිබේ.

**‘ආදිත්තස්මිං අගාරස්මිං යං නීහරති භාජනං,
තං තස්ස හොති අත්ථාය නෝ ව යං තත්ථ ඩය්හති’.**

(ගෙයක් ගිනිගත් කල්හි ඉන් යම් භාජනයක් බැහැර කෙරේ ද, එය ඔහුට යහපත පිණිස වේ. යමක් එහි දූවේ ද එය යහපත පිණිස නොපවතී.)

**‘ඒවමාදිපිතෝ ලෝකෝ ජරාය මරණේන ච,
නීහරෙථෙව දානේන දින්නං හෝති සුනීහනං’.**

(මෙසේ ලෝකයා ජරාවෙන් හා මරණයෙන් ඇවිල ගන්නා ලද්දේ වේ. දානමය වශයෙන් යමක් බැහැර කෙරේ ද එලෙස දෙන ලද්ද මැනැවින් බැහැර කරන ලද්දේ වේ.)

**‘දින්නං සුඛඵලං හෝති නාදින්නං හෝති තං තථා,
චෝරා හරන්ති රාජානෝ අග්ගි ඩහති නස්සති’.**

(දෙන ලද්ද සැපඵල පිණිස හේතු වේ. නොදෙන ලද්ද එසේ නොවේ. නොදෙන ලද්ද සොරු හෝ පැහැර ගෙන යති. රජු හෝ හැරගෙන යති. ගින්න හෝ දවයි. නැසීම හෝ වෙයි.)

**‘අථ අන්තේන ජහති සරීරං සපරිග්ගහං, ඒතදඤ්ඤාය මේධාචී භුඤ්ජේථ ච දදේථ ච,
දත්වා ච භුක්වා ච යථානුභාවං අනින්දිතෝ සග්ගමුජේති යානන්ති’.**

(තවද නොනැසුණු ධනය ශරීර මරණයේ දී හැර පියයි. මෙය දැන නුවණැත්තෝ අනුභව කරති. හැකි පමණ දානය ද දෙති. දී අනුභව ද දන් ද දී අනින්දිත වූයේ සුගතියට පැමිණෙති.)

ආදිත්ත සූත්‍රයෙහි සූත්‍රයෙහි දීමෙහි ඇති ආනිසංසත් නොදීමේ ඇති ආදීනවත් දක්වා ඇත. මෙලොව ජීවත් වන අප සෑම නිරතුරුව ජරා මරණ කරා ළඟා වෙමින් සිටින්නෙමු. එහි දී වේගයෙන් අපගේ ශරීරය දිරාපත් වන අතර මරණය විසින් අප සතු භෞතික සම්පත් සියල්ල අහිමි කරනු ලැබේ. මෙබඳු තත්ත්වයක් මත තමන් සතු ධනයෙන් ලබා ගන්නා ප්‍රයෝජන දෙකක් ඇත. එනම් තමන් දූහැමින් ඉපැයූ ධනයෙන් තමන්, තම දරුවන් තෘප්තිමත් වන අතර අන් අය වෙනුවෙන් දානමය වශයෙන් යමක් දීම ද ධනයෙන් ගන්නා ප්‍රයෝජන වේ.

තම මරණයේ දී තම සිරුර ඇතුළු සියල්ල අහිමි වන මොහොතෙහි තම සිතෙහි සැබෑ සැනසීම පිණිස හේතු වන්නේ තමන් විසින් සිදු කරන ලද කුසලයන්හි ආනිසංස පමණි. අප විසින් සිදු කරන සියලු පින්කම් ප්‍රධාන වශයෙන් දාන, ශීල, භාවනා වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදේ. මේ අතරින් දානය දීමෙන් අපට සිදුවන ආනිසංස රැසකි. ඒ අතර,

1. තම මානසික සතුට වැඩිදියුණු වීම (ජීනිමුදාරං වින්දති දානා)
2. සමාජ ගෞරවය ඇති වීම (දදං මිත්තානි ගන්ථති)

- 3. දානය ලබන අයට යහපතක් වීම
- 4. දන් දෙන්නාගේ ආයු, වර්ණ, සැප, බල, නුවණ යන සම්පත් දියුණුවීම
- 5. මරණින් මතු සුගතිගාමී වීම (දානං සත්ථස්ස සෝපානං)
- 6. දානය තුළින් ධර්මශ්‍රවණය සැලසී එමගින් ශ්‍රද්ධාව, ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා, විමුක්ති යන ආධ්‍යාත්මික ගුණාංග දියුණු කර ගැනීමට මග සැලසීම

දානය විවිධ ආකාරයෙන් සම්පූර්ණ කළ හැක. එනම් ආමිස දාන, අභය දාන, ධර්ම දාන වශයෙනි. ආමිස දාන යනු අප සත්තක භෞතික වස්තුව හෝ ශ්‍රමය අන් අයගේ යහපත වෙනුවෙන් කැප කිරීමයි. එහි දී ආහාරපාන, වස්ත්‍ර, ආලෝක පූජා, ගමන්පහසුව, නිවාස, ශ්‍රමදාන ආදී වශයෙන් මෙය සිදු කළ හැකි ය. අභය දාන යනු සජීවී සත්ත්වයකුගේ ජීවිතය ආරක්ෂා කිරීම වශයෙන් සිදු කරන දානයයි. මරණයට කැපවූ සතුන් ඉන් මුදවා ඔවුන්ට ජීවත් වීමට අවකාශ සලසා දීම මහඟු පිත්තකමකි. ධර්ම දාන යනු ස්වර්ග මාර්ගය හා නිර්වාණගාමී මාර්ගය පෙන්වා දෙන අයුරින් අනුශාසනා කිරීම/ කරවීම / ඊට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම ආදියයි. සියලු දන් අතුරින් ධර්ම දානය වඩාත් උතුම් බව (සබ්බදානං ධම්මදාන ජිනානි) දහමෙහි සඳහන් වේ.

බුදුදහමට අනුව තිරිසන් ගත සතකුට වුව ද යමක් දීම ආනිසංසදායී පිත්තකමකි. යමක් දන් දී අවසානයෙහි ඒ ගැන සිතා සතුටට පත්විය හැකි තැනකට දන්දීම මෙහි දී වඩාත් වැදගත් වේ (යථු පසිදනි, තථු දානබ්බං). අසරණ සතකුට හෝ මනුෂ්‍යයකුට යමක් දන් දී එය ලැබූ අය ඉන් ප්‍රතිඵල භුක්ති විඳිනවා දැක තමාට සතුටු විය හැක. ඒ අතර වඩාත් වැදගත් වන්නේ සීලාදී ගුණයන් පිරි උතුමන් කෙරෙහි දන් දීමටයි. ඊට හේතුව එම උතුමන් එම දානය ලබා සිල්වත් ගුණවත් ජීවිතයක් ගත කරන විට දායක පිරිසට ඉන් ඉමහත් සතුටක් මෙන් ම ඉන් මහත්ඵල ද සැලසේ. පෞද්ගලික වශයෙන් ඉහළ ම ආනිසංසදායී පිත්තකම වශයෙන් සැලකෙන්නේ බුදුරදුන්ට දෙන දානයයි. සංඝයා අරමුණු කොට දෙන සාංඝික දානය වඩාත් ම ආනිසංසදායී පිත්තකම වශයෙන් සැලකේ. ඊට බුදුරජාණන් වහන්සේ ද ඇතුළත් වන බැවිනි.

2. සීල :-

දානයෙහි අනුසස් බොහෝ සෙයින් බුදුදහමෙහි දැක්වෙන අතර දානයටත් වඩා ආනිසංසදායී පිත්තකම ලෙස සැලකෙන්නේ සීලයයි. එනම් තම කය හා වචනය සංවර කර ගැනීමයි. සිල්වත් වූ පමණට තමා අතින් සිදු වන වැරදි අඩුපාඩුකම් අවම වන අතර අන් අයගේ විවේචන දෝෂාරෝපණවලට ලක්වීමේ ප්‍රවණතාව ද බෙහෙවින් මගහැරී යයි. තව ද සිල්වත් වූ පමණට පසුතැවීමවලින් තොරව තම අතීතය සිහිකළ හැකි අතර එමගින් තමා පිළිබඳ ප්‍රසාදයක් සතුටක් හටගනී. සීල සූත්‍රයෙහි (අං.නි.iii, බු.ජ.ක්‍රි. 408 පිට) දැක්වෙන පරිදි සිල්වත් වීමෙහි ආනිසංස පහක් සඳහන් වේ.

- 1. සිල්වත් තැනැත්තා අප්‍රමාදී බව නිසා මහත් වූ හෝගස්කන්ධයක් ලැබීම
- 2. සිල්වතාගේ කීර්තිය හැම අත පැතිරී යාම
- 3. සිල්වතාට ක්ෂත්‍රිය, බ්‍රාහ්මණ, ගෘහපති, ශ්‍රමණ යන සිව් පිරිස වෙත නිර්භය ව පිවිසිය හැකිවීම
- 4. සිල්වතා සිහිමුලා නොවී මියයාම
- 5. සිල්වතා මරණින් මතු සුගතිගාමී වීම

මේ අතර සමාජගත ජීවිතයේ දී ඕනෑම සමාජයක් ඉදිරියට නිර්භයව පිවිසිය හැකි වීම තමාට ලැබෙන ප්‍රධාන වාසියකි. විශේෂයෙන් සිල්වත් අයට දෙවියන්ගේ මෙන් ම මියගිය ඤාතීන්ගේ බලවත් ප්‍රසාදය මෙන් ම ආශීර්වාදය නිරතුරුව සැලසේ.

සම්මා දිට්ඨියෙන් යුතුව සිල්වත් වීම මෙහිදී වඩාත් වැදගත් වේ. සම්මා දිට්ඨිය පෙරටුව සිල් රකින්නා තම සීලය භාවනා වැඩිමෙන් සමාධි, ප්‍රඥා දෙකට උපකාරයක් කර ගනී. සමාධි, ප්‍රඥා වැඩෙන්නේ සිල්වත් වූ පමණටයි. එම නිසා සමාධි, ප්‍රඥා ඉලක්ක කොට සිල්වත් වන්නාට තම සීලය තමාට පහසුවක් මෙන් ම සැහැල්ලුවක් ද වේ. එසේ නොමැතිව හුදෙක් සීලය සඳහා සීලය රකින්නාට එම සීලය පීඩාවක් ලෙස දැනේ. එසේ නොවන්නට මනා අවබෝධයෙන් යුතුව බුදුදහමේ දැක්වෙන පරිදි සිල්වත්වීම වඩාත් වැදගත් වේ.

3. භාවනා :-

ත්‍රිවිධ පුණ්‍ය ක්‍රියා අතර වඩාත් ආනිසංසදායී පින්කම ලෙස සැලකෙන්නේ භාවනාවයි. එනම් කිසියම් කුසල අරමුණක නිතර සිත පුරුදු කිරීමයි. අප කෙතරම් සතුට හෝ දුක් විදිනවා ද යන්න තීරණය වන්නේ අප ලබා තිබෙන භවභෝග සම්පත්, ධනය, ඤාතීන් හෝ අධ්‍යාපනය නොව අප සිතන ආකාරයයි, ආකල්පයි. අප සිතට නිතර නැගෙන්නේ රාග, ද්වේෂාදී අපිරිසිදු සිතිවිලි නම් අප සිටින්නේ දුකිනි. අප සිතට නිතර පරිත්‍යාගශීලීත්වය, කරුණාව, ශ්‍රද්ධාව, මෙමත්‍රිය වැනි පිරිසිදු සිතිවිලි නම් අප නිතර සිටින්නේ සතුටිනි. එබැවින් ක්‍රමානුකූලව සතිය හෙවත් සිතිය දියුණු කරමින් දිනපතා වැඩි වේලාවක් සිත කුසල අරමුණක පවත්වා ගැනීමට අප සමත් වුවහොත් එපමණට අප සිටින්නේ සතුටිනි.

බුදුදහමෙහි භාවනාව ප්‍රධාන වශයෙන් සමථ - විපස්සනා (විදර්ශනා) වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදේ. සමථ භාවනාවෙන් සතිය (සිතිය) දියුණු කිරීමත් විපස්සනා භාවනාවෙන් නුවණ, ප්‍රඥාව (සම්පජ්ඤාඤජය) දියුණු කිරීමත් සිදු වේ. සතිය දියුණු කිරීමෙන් සිත බොහෝ වේලාවක් කුසල අරමුණක පවත්වාගත හැකි අතර විපස්සනාව දියුණු කිරීමෙන් අනිත්‍යාදී වශයෙන් ලෝකය දැකීමේ නුවණ දියුණු වේ. බුදුදහමෙහි දැක්වෙන 40ක් පමණ වූ කමටහන් සියල්ල ඉලක්ක මූලිකව ඉලක්ක කොට ඇත්තේ සිත සමාධිගත කිරීමටයි. එලෙස තැන්පත් කර ගත් සිතින් අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම වශයෙන් ලෝක යථාර්ථය නුවණින් මෙනෙහි කිරීම විපස්සනා භාවනාවෙන් සිදු වේ. මහාසතිපට්ඨාන සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන සමුදය (හටගැනීම), වය (වැයවීම), සමුදයවය (හටගැනීම නිරුද්ධවීම) බලන ලෙස දක්වා ඇත්තේ විපස්සනාවයයි. ගිරිමානන්ද සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන දස සඤ්ඤා පිළිබඳ දේශනය ද විපස්සනාව වෙත අපව යොමු කරවයි.

මාපුඤ්ඤස්සභායී සූත්‍රයෙහි විශේෂයෙන් අවධාරණය කොට ඇත්තේ මෙමත්‍රී භාවනාවෙහි වැදගත්කමයි. එනම් සමථ භාවනාව මගින් සිතෙහි තැන්පත්බව, සමථය, දියුණු කිරීමයි. බුදුදහමේ දැක්වෙන භාවනා ක්‍රම අතුරින් මෙමත්‍රී භාවනාව පිළිබඳ විශේෂයෙන් අවධාරණය කොට ඇත. එය හිත තැන්පත් කර ගැනීමේ කමටහනක්, එදිනෙදා මානසික පීඩා, ආතතිය ආදියෙන් දුරුවීමේ ප්‍රතිකාරයක්, ධ්‍යානයන්ට පත්වීමේ කමටහනක්, බඹලොව ඉපදීමේ හැකියාවක් මෙන් ම විදර්ශනා භාවනාවට පසුබිම සකසා ගැනීමේ ක්‍රමයක් ලෙස ද විස්තර වේ.

එදිනෙදා ජීවිතයෙහි අප බෙහෙවින් චිත්තපීඩාවට පත් වන්නේ අන් අය පිළිබඳ අඩුපාඩුකම්, අන් අය තමන්ට සිදු කළ අකටයුතුකම් හේතුවෙනි. මෙමත්‍රී භාවනාව මැනවින් ප්‍රගුණ කිරීමෙන් මෙලෙස අප සිතට නැගෙන මානසික පීඩාවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් නිදහස්වීමේ අවස්ථාව උදාවේ. හැකිතාක් දුරට යළි යළිත් මෙමත්‍රී භාවනාව ප්‍රගුණ කළහොත් දෛනික ජීවිතයෙහි වැඩි වේලාවක් මෙන් සිත පතුරුවමින් බ්‍රහ්මයකු මෙන් කාලය ගත කිරීමේ අවස්ථාව සැලසේ. මිනිස් කයක් දරා බ්‍රහ්මයකු මෙන් දිවි ගෙවීමට මෙය හොඳ ම ක්‍රමයකි. මෙත්තානිසංස සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන පරිදි මෙමත්‍රී භාවනාව දියුණු මට්ටමට ප්‍රගුණ කිරීමෙන් බාහිර පුද්ගලයන්ගෙන් එළඹෙන අනතුරු රැසකින් අතමිදී අන් අයගේ ආරක්ෂාව, ප්‍රසාදය, ආරක්ෂාව ලබා ගනිමින් සුරක්ෂිතව මෙන් ම ඉතා ප්‍රසන්නශීලීව ජීවත් වීමේ අවස්ථාව උදාවේ. මෙලෙස සමථ භාවනාවෙන් සිතිය (සති) දියුණු කරගන්නා අතර විපස්සනා භාවනාවෙන් නුවණ (සම්පජ්ඤාඤජය) දියුණු කර ගැනීම ද අවශ්‍ය වේ. සියලු දුක්වලින් නිදහස් වීමේ ඒකායන මාවත රදා පවත්වන්නේ සිතිය හා නුවණ දියුණු කළ පමණටයි.

මෙලෙස දාන, සීල, භාවනා යන පින්කම්වල යෙදීමෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් නම් එම පින්කම් මනා අවබෝධයෙන් හා සම්මාදිට්ඨියෙන් යුතුව සිදු කරන පමණට තම සිතට මහත් සතුටක්, ආස්වාදයක් දැනීමයි. ඊට හේතුව එම පින්කම් කරන අවස්ථාවෙහි සිත ඉතා පිරිසිදුව පවත්නා බැවිනි. එබැවින් පින් රැස් කර ගැනීම සැප රැස්කර ගැනීමක් (සුබෝ පුඤ්ඤස්ස වුව්චයෝ) ලෙස ධර්මයෙහි සඳහන් වේ. පින් රැස් කර ගත් පමණට ජීවිතයෙහි නිරාමිස සැපත, සතුට වැඩිදියුණු වේ. මෙලොව ජීවත් වන කාලයෙහි දී ම එම පින්කම්වල ආනිසංස බොහොමක් අත්විදීමෙහි අවස්ථාව ලැබේ.

{ලොස් ඇන්ජලිස් බෞද්ධ විහාරයෙහි ස්වාමීන් වහන්සේලා මෙහෙයවන ධර්මචාරිකා වැඩසටහන
6/8/2014 (බු.ව. 2558) දායකත්වය වෛද්‍ය ලක්ෂ්මන් මාකඳුර මහත්මා සහ තුසිතා මාකඳුර මහත්මිය }